

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 1015201844
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015201844.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, Tulčík, IČO: 31 303 862, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka so sídlom v Košiciach, Štúra 20 , proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. k.: 5338/2015-1.10.2 (12/2015 - rozkl.) zo dňa 25.08.2015, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/267/2015-83 zo dňa 12. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/267/2015-83 zo dňa 12. júla 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5S/267/2015-83 zo dňa 12.07.2016 zastavil konanie vo veci žaloby doručenej tunajšiemu súdu dňa 05.11.2015, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministra životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. 5338/2015-1.10.2 (12/2015 - rozkl.) zo dňa 25.08.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody č. 3078/2015-2.3 zo dňa 17.03.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a toto rozhodnutie potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím bola povolená výnimka zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „ZOPK“). Výnimkou sa žiadateľovi - Poľovníckej spoločnosti Zelený Les, Jana Stražana 1236/7, 013 01 Teplička nad Váhom, IČO: 42 064 864, povolilo usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná, držať ho a prepravovať, a to za v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo podľa rozhodnutia možné realizovať od 01.06.2015 do 30.11.2015 poslieďkou a postriežkou na lokalitách Lomňanská prihyba a Paráč, k. ú. O. alebo do 15.12.2015 len postriežkou na uvedených lokalitách.

2. Krajský súd v Bratislave, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie, vo veci primárne riešil otázku splnenia podmienok pre preskúmovacie konanie v danej veci a zistil, že tomu tak nie je.

3. Krajský súd v Bratislave citoval znenie ustanovenia § 2 ods.1, § 3 ods.1 písm. b), § 5 ods. 2, 3 a § 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „S.s.p.“), § 40 ods. 2 ZOPK. Pri svojom rozhodovaní postupoval v intenciách § 82 ods. 9 písm. a), § 89 ods. 3 písm. b) ZOPK a podľa § 99 písm. g) a § 491 ods. 1 S. s. p.

4. Konštatoval, že vzhľadom na to, že výnimka zo zákona - povolenie usmrtiť - jedného jedinca medveďa hnedého na základe napadnutého rozhodnutia bola časovo obmedzená do dňa 30.11.2015, resp. 15.12.2015, nie je možné tvrdiť, že by napadnuté rozhodnutie mohlo mať naďalej akýkoľvek vplyv na práva a povinnosti účastníkov konania. Účinnosť prvostupňového rozhodnutia bola totiž priamo týmto rozhodnutím časovo obmedzená a ani v konaní o rozklade nebola predĺžená doba, v rámci ktorej bolo možné odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná realizovať. Uplynutím tejto doby tak právoplatné rozhodnutie stráca svoju účinnosť, a preto ani nemôže vzniknúť situácia, kedy by takéto rozhodnutie mohlo zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických či právnických osôb, t. j. v tomto prípade žalobcu, resp. že by takýmto rozhodnutím mohli byť jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté. Napokon súd poukázal aj na tú preukázanú skutočnosť, že k usmrteniu medveďa v zmysle povolenej výnimky dňa 22.10.2015 došlo (hlásenie o usmrtení medveďa v roku 2015).

5. Ďalej súd už len poukázal na skutočnosť, že spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve je len také rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka. Keďže účinky napadnutého rozhodnutia zanikli, odpadol dôvod na pokračovanie v konaní. Súd preto konanie podľa ust. § 99 písm. g) S. s. p. zastavil.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 170 písm. b) S. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

II.

7. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v ustanovení § 440 ods. 1 S.s.p. písm. f) - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. g) - rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Nesprávnym procesným postupom krajského súdu je zastavenie konania o žalobe bez jej vecného vybavenia, teda bez preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, voči ktorému smeruje. Nesprávnym právnym posúdením veci je posúdenie veci podľa § 99 ods.1 písm. g) S. s. p., teda, že uplynutím doby, na ktorú bola výnimka udelená, odpadol dôvod na pokračovanie v konaní. Ustanovenie § 99 ods. 1 písm. g) S. s. p. sa vzťahuje na prípady, kedy súd podľa ust. § 100 ods. 1 a ods. 2 S. s. p. preruší konanie. Zo žiadneho ustanovenia S. s. p. nevyplýva a nevyplývalo to ani z ustanovení O. s. p., že by sa z rozhodnutia správneho orgánu, ktoré bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v čase podania žaloby, sa uplynutím času mohlo stať rozhodnutie, ktoré už spôsobilým predmetom súdneho prieskumu nie je. Takéto právne posúdenie veci súdom znamená odňatie sťažovateľovi možnosti domôcť sa preskúmania rozhodnutia súdom ako účastníkovi konania aj ako zainteresovanej verejnosti. Takéto posúdenie súdu možnosti sťažovateľa konať pred správny súdom je v priamom rozpore s právnym posúdením uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-240/09 vynesenom dňa 08.03.2011 Veľkou komorou.

9. Sťažovateľ je presvedčený, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu

- jeho práva domáhať sa zákonným postupom svojho práva pred súdom Slovenskej republiky zakotvené v čl. 46 ods.1 Ústavy SR
- jeho práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods.1 Ústavy SR
- jeho práva domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotvených v čl. 46 ods.2 Ústavy SR
- jeho práva napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods.3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia
- jeho práva na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

III.

10. Žalovaný správny orgán vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby kasačný súd podanú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

11. Nesúhlasil s tvrdením sťažovateľa, že zastavenie konania podľa § 99 ods.1 písm. g) S.s.p. sa vzťahuje len na prípady, kedy súd podľa ust. § 100 ods.1 a ods. 2 S. s. p. preruší konanie. Podľa názoru žalovaného to nevyplýva ani z gramatického ani logického výkladu ust. § 99 ods.1 písm. g) S. s. p. V zmysle komentára k S.s.p. možno za takéto prípady považovať napr. zánik rozhodnutia na základe ustanovenia zákona (ex lege) alebo na základe uplynutia času, na ktorý bolo obmedzené pred vydaním rozhodnutia správneho súdu vo veci samej.

12. Žalovaný ďalej uviedol, že za súčasného stavu veci, keď uplynula lehota na realizáciu výnimky na usmrtenie medveďa hnedého, nebude možné (ani v prípade iného rozhodnutia zo strany súdu a prípadného vrátenia veci na ďalšie konanie žalovanému) rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre sťažovateľa ako účastníka konania výhodnejší, alebo mu poskytol väčšiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, a to bez ohľadu na to, či povolený odstrel bol, resp. nebol zrealizovaný.

13. V opakovanom súdnom prípade v následnom správnom konaní (ak by bola vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie) sa nedosiahne vo veci odlišný výsledok (čo si sťažovateľ v tomto štádiu konania musí uvedomovať), žalovaný zastáva názor, že kasačná sťažnosť podaná sťažovateľom je neopodstatnená a motivovaná iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného a úplne ignorujúca vecnú podstatu daného konania spočívajúcu v záujme na ochrane prírody a krajiny a na ochrane zdravia a života obyvateľstva.

IV.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 10Sžk/11/2016 zo dňa 24.01.2018 (ďalej len „predchádzajúce uznesenie“) kasačnú sťažnosť v zmysle § 461 S.s.p. zamietol, pretože námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia.

15. Proti predchádzajúcemu uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, o ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. III. ÚS 274/2018-45 zo dňa 13.11.2018 rozhodol tak, že uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že: „34. Vychádzajúc z uznesenia krajského súdu (bod 3), ústavný súd konštatuje, v danom prípade niet žiadnych pochybností o tom, že výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona ochrane prírody a krajiny poľovníckym združením počas obmedzenej časovej platnosti rozhodnutia ministerstva (od 1. júna 2016 do 30. novembra 2015) realizovaná bola a k usmrteniu/odstreleniu jedného jedinca medveďa hnedého skutočne došlo (22. októbra 2015). Rozhodnutie ministerstva, resp. ministra je v takomto prípade spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Vzhľadom na túto skutočnosť mal krajský súd na základe žaloby sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti zákonnosť

napadnutého rozhodnutia ministra preskúmať, a to vo vzťahu k tomu, či je alebo by mohol byť ovplyvnený rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia, čo však neurobil. Napriek uvedenému najvyšší súd považoval uznesenie krajského súdu o zastavení konania za správne a kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, čím o nej rozhodol spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladný. Najvyšší súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 ústavy, a preto jeho prístup k ochrane tohto základného práva nemožno hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ani dostatočne nereflektoval judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-240/09 a C-243/15.“

V.

16. Po zrušení uznesenia najvyššieho súdu ústavným súdom sa vec vrátila opäť do štádia kasačného konania. Kasačný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v danej veci, opätovne preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľa (§ 453 ods. 1 a 2 S.s.p.) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 40 ods. 2 ZOPK orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

Podľa § 35 ods. 1 ZOPK, chráneného živočicha je zakázané

- a) úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli,
- b) úmyselne zraňovať alebo usmrčovať v jeho prirodzenom areáli,
- c) úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie,
- d) medzidruhovo krížiť vrátane krížencov,
- e) držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa § 97 ods. 1 ZOPK, štát zodpovedá za podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným týmto zákonom za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky živočíchmi, ktorých zoznam ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom (ďalej len „určený živočích“), na

- a) živote a zdraví fyzickej osoby,
- b) vybraných domestikovaných živočíchov,
- c) psoch používaných na stráženie vybraných domestikovaných živočíchov pred útokmi šeliem, za ktoré sa považujú psy, pri ktorých výcviku sa používajú odlišné metódy ako pri výcviku služobných, ovčiarskych a poľovnícky upotrebitelných psov, a veľké ovčiarske psy (ďalej len „pastiersky pes“),
- d) rybách chovaných na hospodársky chov rýb v rybníkoch, rybochovných zariadeniach alebo malých vodných nádržiach osobitne vhodných na chov rýb, (ďalej len „ryby“),
- e) včelstvách a včelárskych zariadeniach,
- f) nepozberaných poľných plodínach,
- g) drevinách alebo lesných porastoch alebo
- h) poľovnej raticovej zveri v oblastiach s celoročnou druhovou ochranou určených živočíchov.

Podľa § 39 ods. 1 písm. g) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov medveď hnedý patrí medzi živočichy, pri ktorých štát zodpovedá za podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky.

Podľa § 89 ods. 3 písm. b) ZOPK rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

Podľa § 99 písm. g) S .s. p. správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p., ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

17. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v preskúmvanej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti preskúmvaného rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný zamietol rozklad sťažovateľa a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Prvostupňový správny orgán Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) ZOPK a § 65 ods. 1 písm. h) ZOPK na základe žiadosti Poľovníckej spoločnosti Zelený les, Jána Stražana 1236/7, 013 01 Teplička nad Váhom zo dňa 29.12.2014 v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. b) a c) ZOPK a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) povolil výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a e) ZOPK. Výnimkou sa povolilo žiadateľovi usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná, držať ho a prepravovať a to v lehote od 01.06.2015 do 30.11.2015 poslednou a postriežkou na lokalitách Lomňanská priehyba a Paráč, k. ú. O. alebo do 15.12.2015 len postriežkou na uvedených lokalitách. Zároveň prvostupňový správny orgán v rozhodnutí stanovil podrobnejšie podmienky v zmysle § 82 ods. 12 ZOPK (ďalšie body 2 až 8). Zo spisu vyplýva, že k usmrteniu medveďa v zmysle povolenej výnimky došlo dňa 22.10.2015.

18. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v zastavení konania v zmysle § 99 ods. 1 písm. g) S.s.p. bez meritórneho prejednania veci. Tieto námietky vyhodnotil kasačný súd ako dôvodné.

19. Súd poukazuje na to, že zákon v § 99 písm. g) upravil zastavenie konania, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d)... Ako príklad zastavenia konania z dôvodu odpadnutia predmetu prieskumu možno uviesť stratu účinkov preskúmvaného rozhodnutia alebo opatrenia, no bez jeho formálneho zrušenia na základe protestu prokurátora alebo mimoriadneho opravného prostriedku. O takýto prípad pôjde najmä pri faktickej konzumácii týchto účinkov alebo uplynutí lehoty, na ktorú bolo rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy vydané, resp. pri inom následnom administratívnom postupe... O stratu účinkov rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v dôsledku uplynutia lehoty pôjde vtedy, ak subjektívne práva vyplývajúce zo žalovaného rozhodnutia alebo opatrenia boli viazané len na určitý čas a jeho uplynutím zanikli bez toho, aby došlo k ich realizácii. Príkladom môže byť rozhodnutie vydané v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. <. o ochrane prírody a krajiny. Ak však už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.“ (Baricová, J.; Fečík, M.; Števček, M.; Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 553).

20. Kasačný súd konštatuje, v danom prípade niet pochybností o tom, že výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b) a e) ZOPK poľovníckym združením počas obmedzenej časovej platnosti rozhodnutia ministerstva (od 1. júna 2016 do 30. novembra 2015) realizovaná bola a k usmrteniu/odstreleniu jedného jedinca medveďa hnedého skutočne došlo (22. októbra 2015). Rozhodnutie ministerstva, resp. ministra je v takomto prípade spôsobilým predmetom súdneho

prieskumu. Vzhľadom na túto skutočnosť mal krajský súd na základe žaloby sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti zákonnosť napadnutého rozhodnutia ministra preskúmať, čo však neurobil. Zastavením konania v prípade, kedy sú splnené zákonné podmienky na súdny prieskum došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Vo svetle uvedené nebolo možné postupovať inak ako napadnuté uznesenie krajského súdu v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude krajský súd v zmysle ustanovenia § 469 S.s.p. viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí. Preto bude v ďalšom konaní úlohou prvostupňového súdu vec meritorne prejednať. Krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.